

OHJE VILLISIKANÄYTTEIDEN LÄHETTÄMISEEN JA KUOLLEESTA VILLISIASTA ILMOITTAMISEEN

HUOM! Afrikkalaisen sikaruton epidemian puhjettua heinäkuun lopussa 2026, ohjeistetaan tartuntavyöhykkeen näytteenottokäytännöt erikseen.

Näytteet metsästetyistä villisioista virustutkimuksia varten

Ota näytteet mahdollisimman pian eläimen kuoleman jälkeen.

- munuainen (isosta villisiasta osa munuaista)
- perna (isosta villisiasta osa pernaa)
- verta verinäyteputkeen
- emakoilta 5–10 cm pala kohdunsarvea

Jos verinäyteputkia ei ole saatavilla, ota vain elinnäytteet. Ota verinäyte mieluiten kertakäyttöruiskulla sydäimestä, mutta näytteen voi ottaa myös rintaontelosta, jos siellä on tuoretta verta. Verinäytteeseen ei oteta hyytymiä, kudospaloja tai roskia. Siirrä ruiskulla otettu veri verinäyteputkeen. Älä lähetä verinäytettä muussa pakkauksessa kuin verinäyteputkessa.

Munuaiset sijaitsevat ruhon keskiosassa vatsaontelon selkäpuolella, molemmin puolin selkärankaa. Perna on pitkänomainen, melko litteä, tummanpunainen elin, joka sijaitsee mahalaukun vieressä, vatsaontelossa vasemmalla. Kohtu on Y:n muotoinen elin, jonka runko-osa on peräsuolen ja virtsarakon välissä. Runko-osasta haarautuvat oikea ja vasen kohdunsarvi. Naaraan koko, ikä sekä tiineydet vaikuttavat kohdun kokoon. Nuoren naaraan kohtu on hyvin kapea ja pieni.

Näytteenottotarvikkeet

Näytteiden otto- ja pakkaamistarvikkeita voi maksutta tilata Ruokavirastosta osoitteesta tilaukset@ruokavirasto.fi. Verinäyteputkia voi kiiretilanteessa pyytää myös paikalliselta kunnaneläinlääkäriltä.

Virusnäytteiden lähettäminen Postin kautta

- Huomioi, että lähetettävien näytteiden tulee mahtua oikein pakattuina keltamustalla merkinnällä varustettuun **lähetyslaatikkoon/-pussiin, jonka paino saa olla korkeintaan 2 kg.**
- Pakkaa näytteet ensin muovipusseihin.
- Pakkaa munuais- ja pernanäytteet samaan pakkaukseen ja kohtunäyte sekä verinäyteputki omiin pakkauksiinsa; kahteen päällekkäiseen muovipussiin. Älä lähetä kivistä, emme tarvitse sitä.
- Säilytä pakkaukset jääkaappilämpötilassa ennen lähettämistä, jos et lähetä niitä samana päivänä.
- Kääri pussit sanomalehti- tai talouspaperiin ja sen jälkeen vielä yhteen muovipussiin, jotta lähetyslaatikko pysyy puhtaana ja kuivana postikuljetuksen ajan.
- Laita muovipussi **keltamustaan näytelähetyslaatikkoon**, laita mukaan täytetyt **lähetelomake JA palkkiolaskulomake** (jos palkkio metsästysseuralle) ja teippaa laatikko kiinni. Jos käytät muuta pakkausta, kiinnitä siihen keltamusta osoitelappu.
- Lähetteen voi kirjoittaa myös vapaamuotoisesti, mutta lähettäjän yhteystiedot ja tieto villisian pyyntipaikasta ja pyyntipäivästä tarvitaan.
- Kirjaa lähetteeseen, jos villisiällä on sairauden oireita.
- Näytelähetyslaatikossa voi lähettää usean eläimen näytteet, jos painoraja ei ylitä. Merkitse näytteet hyvin.

- Lähetä näytteet Ruokavirastoon Helsinkiin **Postin kautta** heti pyyntiä seuraavana arkipäivänä. Viikolla viimeinen lähetyspäivä on torstai. Säilytä perjantaina otetut näytteet kylmässä viikonlopun yli ja lähetä ne maanantaina.
- Paketin päällä tulee olla teksti "**Eläinperäinen näyte - vapautettu**". Ruokaviraston näytelähetyslaatikoissa se on valmiiksi painettuna.
- Ruokavirastosta tilattavissa keltamustissa näytelähetyslaatikoissa ja osoitelapuissa osoite ja koodit ovat valmiina: **RUOKAVIRASTO Helsinki, Tunnus 5022063, 01006 VASTAUSLÄHETYS**. Ruokavirasto maksaa lähetykskulut.
- Pakettiin merkitään lähettäjän nimi ja osoite sekä lähettäjän nimen alle '**Virologia**'
- Lähetä näyte Postin palvelupisteestä **PIKANÄYTEVASTAUS**-lähetyksenä. Pakettia ei saa jättää kirjelaatikkoon eikä pakettiautomaattiin.
- Lähetä- ja palkkiolaskulomakkeet ja -ohjeet:
www.ruokavirasto.fi/laboratoriopalvelut/elaintautitutkimukset/nayteenotto-ohjeet/villisika/

Virustutkimuksen tulos

Ruokavirasto ei lähetä 1.1.2025 alkaen kielteisiä virustautitutkimuksien tutkimustuloksia näytteiden lähettäjille. Villisian lihan voi käyttää elintarvikkeena tavalliseen tapaan. Jos näytteestä todetaan ASF-virusta, siitä ilmoitetaan metsästäjälle. ASF-lisärajoitusvyöhykkeeltä metsästettyjen villisikojen tuloksista Ruokavirasto lähettää tutkimustodistuksen. Villisian liha voidaan käyttää elintarvikkeeksi metsästäjän omassa taloudessa, kun ASF-tutkimustulos on varmistunut negatiiviseksi. Näytekertymää voi seurata Ruokaviraston [Avoin tieto](#) -tietokannasta.

Ilmoita kuolleena löydetyistä villisiasta

Jos löydät itsestään kuolleen tai sairaalta vaikuttavan tai kolarivillisian, ilmoita siitä **viipymättä paikalliselle kunnaneläinlääkärille** tai valtioneläinlääkärille. Kunnaneläinlääkäri huolehtii näyteenotosta tai sopii siitä metsästäjän kanssa. Afrikkalaisen sikaruton tutkimuksiin on hyvin tärkeää saada itsestään kuolleita ja sairaalta vaikuttaneita villisikoja. Myös pitkään kuolleena ollut ja pilaantunut ruho kannattaa tutkia ASF-viruksen varalta.

Ruokaviraston palkkiot 1.9.-31.12.2026

Palkkion maksamista varten täytä palkkiolaskulomake (metsästysseura) ja lähetä se Ruokavirastoon tai laskuta palkkio ePalkkio-järjestelmässä (yksityishenkilö). Näytepalkkio maksetaan joko metsästäjälle tai metsästysseuralle ja ilmoittamis-palkkio henkilölle, joka ilmoitti kuolleesta villisiasta. Ohjeet ePalkkion hakemiseen: www.ruokavirasto.fi/laboratoriopalvelut/elaintautitutkimukset/nayteenotto-ohjeet/villisika/

Palkkiot luonnonvaraisesta metsästetystä tai kuolleena löydetyistä villisiasta alkaen 1.9.2026

- **Näytepalkkio:** metsästetystä villisiasta lähetetyistä virusnäytteistä **500 €**.
- **Ilmoittamis-palkkio:** **500 €** kuolleena lödytystä, kolarissa kuolleesta tai sairaasta villisiasta, jos tapauksesta on ilmoitettu kunnaneläinlääkärille.

Suomen sikayrittäjät ry:n toiminta-avustus 1.9.-31.12.2026

Suomen Sikayrittäjät ry maksaa metsästysseuroille toiminta-avustusta 300 €/villisika, josta on tehty saalisilmoitus. Ruokaviraston näytelähetteeseen tulee kirjata metsästysseuran nimi ja hyväksyntä sille, että tieto tutkimuksesta lähetetään Suomen sikayrittäjät ry:lle. Lisäksi Sikayrittäjät ry:lle tulee suoraan ilmoittaa metsästysseuran nimi, yhteyshenkilö, puhelinnumero ja tilitiedot osoitteeseen ari.berg@ariberg.fi.

Trikiinitutkimukset

Lähetä trikiininäytteet niitä tutkivaan Ruokaviraston hyväksymään laboratorioon. Myös Ruokaviraston Oulun laboratoriossa trikiinitutkimus on maksullinen. Ruokavirasto suosittelee trikiinitutkimusta ennen kuin villisian liha käytetään elintarvikkeena.

- Näytteeksi etujalan lihaksia, kieltä ja/tai palleaa (pallean lihaksikas osa), yhteensä 10–50 g.
- Ota lihasnäyte niin, että siinä ei ole mukana rasvaa, jännettä eikä kielen pintaa.
- Pakkaa trikiininäytteet kahteen päällekkäiseen muovipussiin.

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

- Lähetä näytteet omalla kustannuksellasi.
- Jos lähetät näytteen Ruokaviraston maksulliseen trikiinitutkimukseen Ouluun, käytä trikiinitutkimuslähetettä.

Näytelähete, palkkiolomake, muut ohjeet ja lisätietoja:

www.ruokavirasto.fi/laboratoriopalvelut/elaintautitutkimukset/naytteenotto-ohjeet/villisika/